

เพิ่มประสิทธิภาพการจ้างงาน ด้วย 'ข้อมูลจากโลกอินเทอร์เน็ต'

ปัญหาของตลาดแรงงานไทยโดยรวมคือการไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเกิดจากปัญหาของข้อมูลข่าวสารที่ไม่สมมาตร (Asymmetric Information) ในหลายๆ ด้าน ยกตัวอย่างเช่น ลูกจ้างต้องการหางานที่ดีๆ แต่ไม่รู้จะหาได้อย่างไร นายจ้างต้องการรับคนที่เหมาะสมเข้าทำงาน แต่ไม่ทราบว่าจะอยู่ไหน ภาครัฐต้องการใช้ตัวชี้วัดที่ดีในด้านตลาดแรงงาน หรือสถาบันการศึกษาต้องการทราบว่าผลผลิตคนอย่างไร ถึงจะตรงใจตลาดแรงงาน การไม่ทราบซึ่งข้อมูลเหล่านี้ทำให้ตลาดแรงงานเกิดความไม่สอดคล้อง (Labor Market Mismatch) ในหลายมิติ และสุดท้ายก็เกิดปัญหาอย่างที่เราเห็นกัน เช่น ปัญหาการเปลี่ยนงานบ่อยๆ ปัญหาการได้คนที่ไม่ตรงกับคุณสมบัติของงาน หรือปัญหาการที่ทักษะของบัณฑิตที่จบใหม่ล้นไม่ตรงกับความต้องการของนายจ้าง เป็นต้น

การที่ภาครัฐจะรับทราบถึงปัญหาความไม่สอดคล้องดังกล่าวในปัจจุบัน ยังทำได้เพียงการใช้ข้อมูลการสำรวจจากหน่วยงาน (Administrative Survey Data) ภาครัฐเป็น

**การใช้ข้อมูลจาก
โลกอินเทอร์เน็ต
(Internet Data) ซึ่ง
เป็นกลุ่มหนึ่งของข้อมูล
ขนาดใหญ่ (Big Data)
เป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ
ในการเพิ่มประสิทธิภาพ
ของตลาดแรงงาน**

สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการสำรวจกำลังแรงงาน (Labor Force Survey) การสำรวจความต้องการจ้างงาน (Labor Demand Survey) หรือการสำรวจอุตสาหกรรมของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นต้น แต่ทว่าการใช้ข้อมูลเหล่านี้เองก็ยังมีจุดอ่อนอยู่หลายประการ เช่น ภาครัฐจะต้องมีต้นทุนในการเก็บสูง (ซึ่งมาจากเงินภาษีของประชาชน) เป็นข้อมูลที่มีความล่าช้า (Time Lag) ไม่เป็นข้อมูลแบบเรียลไทม์ และในหลายครั้งที่การเก็บเป็นการใช้แบบสอบถามเดิมๆ ที่ถูกใช้มานานจากในอดีต ทำให้ผลการสำรวจอาจไม่สะท้อนเศรษฐกิจ และไม่มีปรับเปลี่ยนตามโครงสร้างเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป (เช่น งานใหม่ๆ ทักษะที่เปลี่ยนแปลงไป) นอกจากนี้ ในหลายคำถามที่เก็บก็ไม่มีคำตอบจำเป็น ในขณะที่คำถามที่จำเป็นๆ กลับไม่ได้มีการถามจากกลุ่มสำรวจ

ทั้งนี้ ด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล การใช้ข้อมูลจากโลกอินเทอร์เน็ต (Internet Data) ซึ่งเป็นกลุ่มหนึ่งของข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจในการเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน งานศึกษาจาก ดร.เนื่อแพร เล็กเฟื่องฟู ดร.วรประภานาควัชระ และคุณปภัสสร แสงสุขสันต์ ที่นำเสนอในงาน BOT (Bank of Thailand) Symposium 2016 ในวันพฤหัสบดีที่ 15 ก.ย.ที่ผ่านมา เป็นงานชิ้นแรกๆ ของประเทศที่จะใช้ข้อมูลจากโลกอินเทอร์เน็ต 2 แหล่ง ซึ่งได้แก่ (1) ข้อมูลจาก Google Trends และ (2) ข้อมูลจากเว็บไซต์หางาน มาใช้ในการวิเคราะห์ตลาดแรงงานในมุมมองใหม่ๆ

ผลการศึกษาส่วนแรกได้ใช้ข้อมูลจากการ Search Internet ใน Google Trends มาใช้วิเคราะห์ โดยใช้วิธีการที่เรียกว่าการทำ Nowcasting (คาดการณ์ปัจจุบัน) เช่น

เมื่อวิเคราะห์จำนวนครั้งที่มีการค้นหา คำว่า “หางาน” หรือ “สมัครงาน” จาก Google Trend มาวิเคราะห์ จะทำให้เห็นถึงความถี่ของการค้นหาคำดังกล่าวในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งพอนำมาเปรียบเทียบกับอัตราการว่างงานที่รายงานจากภาครัฐแล้วพบว่า ข้อมูลที่ได้จากเสิร์ชเอนจินนี้เป็นข้อมูลที่เรียลไทม์กว่า และสะท้อนปัญหาการว่างงาน ณ ปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ในขณะที่ผลจากการใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์หางานมาวิเคราะห์งานโดยจำแนกเป็นข้อมูลจากการโพสต์ตำแหน่งงานที่ว่าง (อุปสงค์) และข้อมูลจาก Resume ของผู้ต้องการหางาน (อุปทาน) พบว่าการกระจายตัวของอุปสงค์และอุปทานแรงงานในแต่ละจังหวัดกลับไม่สอดคล้องกันนัก (จังหวัดที่ต้องการแรงงาน ปวส. มาก กลับมีคนสมัครน้อย ในขณะที่จังหวัดที่ต้องการแรงงานน้อยกลับมีคนสมัครมาก) ซึ่งผลที่ได้นี้ชี้ว่า ปัญหาความไม่สอดคล้องในตลาดแรงงาน อาจี้อาจไม่ได้เกิดจากคนเรียนอาชีวะออกมาน้อย แต่อาจเป็นปัญหาความไม่สอดคล้องในเชิงพื้นที่ (Spatial Mismatch) มากกว่า นอกจากนี้ข้อมูลจากเว็บไซต์หางานยังสามารถถูกนำมาใช้วิเคราะห์ความแตกต่างของการจ้างงานจำแนกตามเพศ สาขาที่จบ และมหาวิทยาลัยที่จบได้ด้วยเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ดี แม้ว่าข้อมูลในโลกอินเทอร์เน็ตจะเป็นข้อมูลที่น่าสนใจในการนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจสภาพของตลาดแรงงานในบ้านเราก็ตาม แต่ข้อมูลประเภทนี้ก็ยังมีจุดอ่อนอยู่บางประการ

ประการแรก ข้อมูลจากโลกอินเทอร์เน็ตต้องการทักษะขั้นสูงจากผู้วิเคราะห์ข้อมูล ตั้งแต่การเก็บข้อมูล (Collecting) การจัดการข้อมูลอย่างประณีต (Elaborating) การวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing) และการเผยแพร่ (Disseminating) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่

กับเศรษฐกิจ

■ ศ.ดร.ปรียะ พลพิรุฬห์

คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
และวิทยาลัยนานาชาติ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
www.econ.nida.ac.th;
piriya.pholphirul.blogspot.com

สถาบันการศึกษาต้องเร่งผลิตบุคลากรที่เป็น Big Data Scientist ที่มีความสามารถให้เพิ่มมากขึ้น

ประการที่สอง ข้อมูลจากโลกอินเทอร์เน็ตไม่ได้มี Sampling Frame ที่ชัดเจน ทำให้อาจจะเกิดการบิดเบือนจากการเป็นตัวแทนระดับชาติ (National Representative) เช่น คนที่จะใช้เว็บไซต์หางานโดยส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนที่มีความรู้ด้านไอทีหรือทำงานในเมืองที่การเข้าถึงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องง่าย ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะสะท้อนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่บิดเบือนเหล่านี้แทนที่จะเป็นข้อมูลของตลาดแรงงานทั้งประเทศ

ประการที่สาม ยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าการใช้ข้อมูลจากโลกอินเทอร์เน็ตเหล่านี้จะก้าวล้ำเส้นในด้านของประเด็นทางกฎหมายและจริยธรรมในการใช้ข้อมูลมากนักเพียงใด ซึ่งเป็นประเด็นที่ยังไม่มีการถกเถียงเป็นที่แน่ชัด

ประการสุดท้าย ข้อมูลที่มีขนาดใหญ่นี้โดยส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลที่บริษัทเอกชนเป็นเจ้าของ (Corporate Data Source) ซึ่งเป็นการยากในการได้ข้อมูลเชิงลึกจริง

ถึงแม้ว่าข้อมูลจากโลกอินเทอร์เน็ตนี้จะมีข้อจำกัดอยู่บ้าง แต่เมื่อคิดถึงผลได้ (Benefit) ที่จะได้รับเปรียบเทียบกับต้นทุนในการใช้ (Cost) แล้ว ต้องยอมรับครับว่าข้อมูลจากโลกอินเทอร์เน็ตนี้มีความคุ้มค่าที่น่าจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในตลาดแรงงานให้มากขึ้น